

Vlaanderen mikt op digitaal systeem voor statiegeld in 2025

Vlaanderen wil tegen 2025 een digitaal systeem voor statiegeld op drankverpakkingen op poten zetten. Minister van Omgeving Zuhair Demir (N-VA) heeft van de regering een mandaat gekregen om de onderhandeling met de andere gewesten op te starten. De regering streeft naar 20 à 25 cent, zowel voor blikjes als voor plastic flesjes. Milieuorganisaties en oppositiepartijen Vooruit en Groen reageren sceptisch op de plannen.

26 DECEMBER 2022 – LAATST BIJGEWERKT OM 26 DECEMBER 2022 11:23

Lees meer over:

zwerfvuil

afval

Vlaanderen legde de sector in 2018 een duidelijke doelstelling op. Tegen eind 2023 moest de hoeveelheid zwerfvuil met 20 procent worden teruggedrongen ten opzichte van 2015. Bij het begin van de legislatuur besliste minister Demir die deadline met een jaar aan te scherpen. Volgens de meest recente zwerfvuilcijfers van OVAM slaagt de sector er niet in die doelstelling te halen, bleek in oktober. Ten opzichte van 2015 is sprake van een daling met amper 11 procent. De hoeveelheid sluikestort nam in 2021 voor het eerste af tegenover de vorige meetperiode in 2019, maar in vergelijking met 2015 ligt het cijfers nog wel 27 procent hoger.

Daarom wordt er nu een versnelling hoger geschakeld voor de invoering van statiegeld. Zonder akkoord van de twee andere gewesten is een lancering echter niet realistisch, omdat er dan problemen aan de grenzen zouden opduiken.

Digitaal systeem

Demir geeft de voorkeur aan een digitaal systeem, in plaats van een inzameling van verpakkingen in bijvoorbeeld winkels. Daarbij zou de blauwe zak of een slimme vuilbak kunnen worden gescand om het statiegeld terug te krijgen. Er zou ook een beloning kunnen komen voor burgers die het goed doen. "Voor mensen die hun aankopen terug inzamelen, is het systeem budgetneutraal. Voor mensen die geen inlevering doen en/of vervuilen, niet", klinkt het.

De bedrijven die verpakte producten op de markt brengen, vertegenwoordigd door Comeos, Fevia en Fost Plus, reageren positief. Met het digitale systeem kiest Demir voor de meest gebruiksvriendelijke en toekomstgerichte oplossing om zwerfvuil effectief aan te pakken, vinden ze. "Met dit innovatieve systeem moet de grote meerderheid van consumenten, die al 25 jaar lang hun blikjes en flesjes netjes in de blauwe zak steken, hun gedrag niet omgooien."

Ook Buurtsuper.be, de organisatie die de speciaalzaken en zelfstandige supermarkten vertegenwoordigt, vindt het digitaal statiegeldsysteem een goede zaak. Niet alleen voor de gezinnen, maar ook voor de supermarkten, klinkt het. Zij zouden nu immers niet moeten investeren in aangepaste leeggoedautomaten. In de oorspronkelijke plannen zouden winkels vanaf 400 vierkante meter moeten instaan voor de inzameling van blik en plastic flesjes.

Milieuorganisaties vrezen vertraging

De milieuorganisaties Bond Beter Leefmilieu (BBL) en Recycling Netwerk Benelux zijn tevreden dat de Vlaamse regering de intentie toont om het statiegeld in te voeren maar tonen zich sceptisch over de manier waarop. Het digitale systeem werpt heel wat vragen op en dreigt de introductie van het statiegeld te vertragen, zo luidt de kritiek.

Zo betreurt BBL dat er "weer een proefproject" wordt opgestart. "Er zijn te veel onduidelijkheden om een digitaal systeem op korte termijn te implementeren, terwijl er geen tijd meer te verliezen is", zegt Nina Maat, beleidsexpert afval en circulaire economie bij BBL. "Het is positief dat Vlaanderen inzet op technologie en innovatie, maar dat mag niet ten koste gaan van onze doelstellingen en leiden tot een vertraagde uitrol van statiegeld."

Ook Recycling Netwerk haalt aan dat het voorgestelde systeem "een enorm risico op vertraging, uitstel en afstel" biedt. "Een statiegeldsysteem waarbij consumenten via QR-codes hun geld terug moeten krijgen, bestaat nog nergens ter wereld. Het is onduidelijk wanneer de technologie überhaupt rijp is voor de markt."

De twee organisaties blijven voorstander van het klassieke systeem, waarbij de verpakking wordt teruggebracht naar de winkel. Recycling Netwerk stelt daarom voor dat de overheid parallel met het scansysteem ook een plan uitwerkt voor het traditionele systeem 'return to retail', om voldoende garanties in te bouwen dat er in 2025 daadwerkelijk kan worden gestart met de invoering van het statiegeld.

BBL en Recycling Netwerk stippen ook aan dat het project van de Vlaamse regering oorspronkelijk werd voorgesteld door de verpakkingsector. Maar de studies die de toepassing positief zouden evalueren, werden volgens de milieuorganisaties niet transparant gedeeld. "In de praktijk blijven er zeer veel vragen over privacy, fraude en toegankelijkheid, want niet elke burger heeft toegang tot digitale applicaties", klinkt het bij BBL.

“Pyrrusoverwinning”

Ook uit politieke hoek komen reacties op de beslissing. Zo toont coalitiepartners cd&v zich tevreden dat statiegeld “eindelijk groen licht krijgt”.

Oppositiepartijen Vooruit en Groen laten zich dan weer erg kritisch uit. Volgens parlements lid Steve Vandenberghé zwicht minister Demir voor de macht van de lobby. Op Twitter noemt hij het een gemiste kans voor haar om zich in het belang van het milieu boven alle invloeden te stellen en te kiezen voor de mensen en de natuur. “Ongelooflijk ontgoocheld door het gebrek aan politieke moed, alweer”, klinkt het.

Mieke Schauvliege van Groen noemt het een “pyrrusoverwinning”. Ze hekelt het feit dat het statiegeldsysteem er “100 procent volgens de voorwaarden van de afvalsector komt”. “Dat er enkel ingezet wordt op digitale systemen, waarvoor je smartphone en rekeningnummer moet hebben, sluit mensen uit. Dit is bedacht om de blauwe zak, waar de sector in heeft geïnvesteerd in leven te houden, niet om afvalproductie te verminderen.” Ze wijst op de vele rompslomp en geen 100 procent garantie dat blikjes en flesjes niet alsnog in de natuur belanden. “Geen fysieke retour, maar louter imaginaire. Politieke moed, mijn voeten”, luidt het in haar tweet.

Bron: Belga / Eigen verslaggeving

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35

1000 Brussel

Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra